

Verhaalsommen

Bij rekenen heb je vast al rijen en rijen met sommen gemaakt!
Dat ziet er dan ongeveer zo uit:

324+689=1013
208+593=801
28+61=89
73x54=3942

561-256=305
325-98=227
26x111=2886
888:4=222

22x34=748
16:4=4
85x78=6630
732-487=245

Lekker duidelijk, toch? Je weet precies wat je moet doen. En als je je verstand gebruikt, heb je ze vast (bijna) allemaal goed. Maar dan... krijg je verhaaltjessommen! Weinig getallen en veel tekst. Weet je nu ook wat je moet doen? Na dit hoofdstuk zeker!

Eerst een Puzzel

Elk wit vakje wordt omringd door 8 letters. Schrijf de letter (of teken) die dubbel voorkomt in het lege vakje. In de lege vakjes verschijnt een woord.

U	B	F	A	E	F	K	A	H
N		R		M		D		T
R	I	E	T	D	W	J	E	A
C		X		I		G		P
S	C	T	L	IJ	M	I	C	E
W		O		O		M		M
D	E	S	N	Z	P	☺	D	S
E		B		C		A		H
K	V	N	G	R	V	☺	E	Q

Een ander woord voor verhaalsommen is:

Het stappenplan

Sommige kinderen raken in de war van verhaalsommen. Er staat soms meer in dan je nodig hebt. Heb je een rijke fantasie, dan bedenk je misschien onderweg zelfs nog meer erbij dan nodig is!

Volg deze stappen en het is dan meestal heel gemakkelijk. Bijvoorbeeld met deze som:

Voorbeeld

Het Griekse eiland Sifnos ligt in de Egeïsche Zee, de zee tussen Griekenland en Turkije. Samen met Tinos, Mikonos, Panos en andere eilanden hoort het bij de Griekse eilandengroep de Cycladen. Er wonen ongeveer 2100 mensen. De oppervlakte van Sifnos is 84 km². De lengte van het eiland is ongeveer 14 km lang. Sifnos heeft een vrij rechthoekige vorm. Hoe groot is de breedte van het eiland ongeveer?

- A. 6.000 meter
- B. 3.200 meter
- C. 60 km
- D. 1600 meter

**Begin met het einde:
zoek de vraag****Speuren**

Zoek de **vraag** in de som. Meestal staat de vraag aan het eind van het verhaal. Wat wordt er van je verwacht? Let op sleutelwoorden als: breedte, lengte, oppervlakte, korting,

→ De **vraag** staat meestal helemaal aan het eind. In dit voorbeeld ook:

*Hoe groot is de **breedte** van het eiland ongeveer?*

Het woord "**breedte**" doet denken aan: lengte, omtrek en oppervlakte. Dus daar zal de som wel mee te maken hebben!

Bedenken

- Lees het verhaaltje, regel voor regel.
- Terwijl je leest, laat je *onbelangrijke* informatie links liggen: Onbelangrijke informatie is bijvoorbeeld:

Het is een Grieks eiland, ligt in de Egeïsche Zee, tussen Griekenland en Turkije, hoort bij de Cycladen, 2100 inwoners

Het is interessant, maar voor het oplossen van de som, heb je er niets aan.

Dus: **doe er niets mee**. Laat het links liggen, schuif het in gedachten weg, of iets dergelijks.

- Schrijf **belangrijke** informatie wél over, liefst met een tekeningetje erbij!

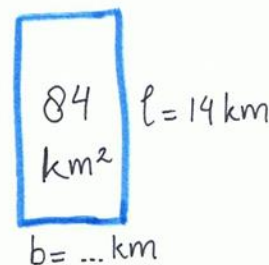
De **oppervlakte** van Sifnos is **84 km²**

→ Teken een rechthoek op een kladblaadje

Sifnos heeft een **vrij rechthoekige vorm**

→ Schrijf "84 km²" in de rechthoek.

Lengte is ongeveer 14 km lang: Schrijf 14 km naast een lange zijde van de rechthoek.

Ontwerpen

Hoe kan ik het uitrekenen?

Soms kun je op meerdere manieren iets uitrekenen. Begin met de manier die je het beste lijkt. Lukt het daar niet mee, probeer dan de volgende manier die je kent. Let ook goed op de eenheden!

In dit voorbeeld heb je nodig: oppervlakte = lengte x breedte

Bouwen

Reken het antwoord uit.

Zet zo nodig eerst alle gegevens in dezelfde maatsoort, voordat je gaat rekenen! Let ook goed op de maateenheden die bij de antwoorden staan!

$$84 \text{ km}^2 = 14 \text{ km} \times \dots \text{ km}$$

$$\text{De breedte is: } 84 : 14 = 6 \text{ km}$$

6 km staat er niet tussen, 6 km = 6.000 meter, dus het goede antwoord is

A. 6.000 meter

**Het is me
geL.U.K.T!**

Controleer je berekening nog een keer nauwkeurig! Geen overschrijf- of slordigheidsfouten gemaakt? Goed zo, je bent klaar!

Als je dit stappenplan vaak volgt, lukt het je op een gegeven moment om stap 4 (schrijf **belangrijke informatie** op, liefst met een **tekeningetje** erbij) in je hoofd te doen. In plaats van tekenen en schrijven, zie je het plaatje en de getallen voor je. Maar gebruik een kladblaadje, zolang je dit nodig hebt!

Nog een voorbeeld

Volg het stappenplan in onderstaand voorbeeld en kom zo zelf bij de oplossing. Vul jouw antwoorden in op de regels.

Speuren

Zoek de **vraag** in de som. Meestal staat de vraag aan het eind van het verhaal. Wat wordt er van je verwacht? Let op sleutelwoorden als: breedte, lengte, oppervlakte, korting,

Arno koopt feestverlichting, omdat hij een tuinfeest organiseert. Hij koopt een lichtsnoer met oranje, paarse en groene lampjes. Na 2 oranje lampjes volgen steeds 5 paarse en 1 groene. In totaal telt het lichtsnoer 160 lampjes. Hoeveel van deze lampjes zijn oranje?

- A. 18
- B. 80
- C. 40
- D. 20

→ De **vraag** is: _____

Bedenken

- Lees het verhaaltje, regel voor regel. In je hoofd zie je vast al oranje lampjes?
- Terwijl je leest, laat je *onbelangrijke* informatie links liggen:
Onbelangrijke informatie is bijvoorbeeld:

Het is interessant, maar voor het oplossen van de som, heb je er niets aan.

Dus: **doe er niets mee**. Laat het links liggen, schuif het in gedachten weg, of iets dergelijks.

- Schrijf **belangrijke** informatie wél over, liefst met een tekeningetje erbij!

Dit is **belangrijk**:

Maak hier een **tekening**:

Ontwerpen

Hoe kan ik het uitrekenen?

Soms kun je op meerdere manieren iets uitrekenen. Begin met de manier die je het beste lijkt. Lukt het daar niet mee, probeer dan een andere manier.

Je ziet: het is steeds een serie van _____ lampjes. Het snoer telt in

totaal _____ lampjes. Welke berekeningen ga je gebruiken (kruis aan)?

Ik ga eerst:

- Optellen
- Aftrekken
- Vermenigvuldigen
- Delen

Daarna ga ik:

- Optellen
- Aftrekken
- Vermenigvuldigen
- Delen

Bouwen

Reken het antwoord uit.

Zo reken ik het uit:

Het goede antwoord is dan: _____

Het is me geL.U.K.T!

- Controleer je berekening nog een keer nauwkeurig! Geen overschrijf- of slordigheidsfouten gemaakt? Goed zo, je bent klaar!

Probeer het nu zelf

Pak je rekenboek erbij en zoek een verhaalsom. Volg de stappen van het stappenplan. Is het gelukt de som uit te rekenen? Gefeliciteerd!

Wil je nog meer oefenen? Ga je gang, zoek er nog meer op!

Weet je de stappen nog, zonder te kijken? Vul het hieronder in. Gebruik jouw eigen woorden.

Zo los ik verhaalsommen op:

Speuren

Bedenken

Ontwerpen

Bouwen

Het is me
geL.U.K.T!

Dit prent ik in mijn brein

Noteer wat jij onthouden hebt, belangrijk vindt of thuis hierover zou vertellen.

Lampjes Uitwerking:

Arno koopt feestverlichting, omdat hij een tuinfeest organiseert. Hij koopt een lichtsnoer met oranje, paarse en groene lampjes. Na 2 oranje lampjes volgen steeds 5 paarse en 1 groene. In totaal telt het lichtsnoer 160 lampjes. Hoeveel van deze lampjes zijn oranje?

- A. 18
- B. 80
- C. 40
- D. 20

Speuren

De vraag:
Hoeveel van deze lampjes zijn oranje?

Bedenken

Onbelangrijke informatie is bijvoorbeeld:

- De jongen heet Arno
- Hij geeft een tuinfeest
- Hij koopt iets

Belangrijk:

Een lichtsnoer met oranje, paarse en groene lampjes.

Na 2 oranje lampjes volgen steeds 5 paarse en 1 groene. Ik teken er een stuk of 16, want alle 160 is wel erg veel. Zo:

Of zo:

o o pppppp g o o pppppp g

Ontwerpen

Ik zie steeds een "serie" van 2+5+1, dat is 8 lampjes.

Dus:

Eerst ga ik delen.

Daarna ga ik vermenigvuldigen.

Bouwen

Het snoer telt 160 lampjes, dus hoe vaak komt elke serie van 8 voor in 160:

$$160 : 8 = 20 \text{ series}$$

Eén serie (van 8) heeft 2 oranje lampjes, dus 20 series hebben

$$20 \times 2 = 40 \text{ oranje lampjes.}$$

Het goede antwoord is:

B. 40

**Het is me
geL.U.K.T!**

Ik zou het zo kunnen controleren:

$20 \times 2 = 40$ oranje lampjes

$20 \times 5 = 100$ paarse lampjes

$20 \times 1 = 20$ groene lampjes

$40 + 100 + 20 = 160.$

Het klopt!